

„Gazdag szegények – szegény gazdagok”

**Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák**

10. évfolyam

Programcsomag: Toleranciára nevelés

A modul szerzője: Borbélyné Nagy Éva

Címlapkép: szkc210_03_00

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	15-16 évesek
Ajánlott időkeret	3 × 45 perc
A modul közvetlen célja	A gazdagság és szegénység arcainak bemutatása, nemcsak az anyagi javak alapján; a társadalmi szolidaritás és értékválasztásaink tudatosítása
A modul témái, tartalma	Témái: szociális problémák, esélyegyenlőség, szolidaritás, értékek Tartalma: a gazdagság és szegénység fogalmi tartalma; értékrend és értékválasztás a mindennapokban, álmunkban és a valóság kényszerei között; egyéni választás és társadalmi kényszerek; metakommunikáció
Ajánlott továbbhaladási irány	Gazdagság és szegénység a globalizálódó világban; a Föld és az emberiség jövője a javak és az emberi kapcsolatok tükrében
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önszabályozás: tolerancia: nyitottság, véleményelfogadás A szociális kompetenciához szükséges kognitív készségek: információkezelés Társas kompetenciák: empátia, konfliktuskezelés Szociális kompetencia: szolidaritás, empátia, tolerancia, konfliktuskezelés képessége
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember és társadalom (az emberiség globális problémái – értékek, érdekek, gazdagság, szegénység, szociális háló, gazdálkodás, háztartásgazdaság) Tantárgyakhöz: társadalomismeret, történelem, állampolgári ismeretek Modulokhoz: 8. évfolyam: <i>Családi KRESZ</i> (szkc208_02), „ <i>Szegénységetekkel zavarba hoztok minket...</i> ” (szkc208_03); 10. évfolyam: „ <i>A te gyereked meg az én gyerekem veri a mi gyerekiünket</i> ” (szkc210_02); a Tolerancia programcsomag társadalmi rétegek témakörének 7. és 9. évfolyamos moduljai

Módszertani ajánlás

A modul változatos teremlerendezést igényel: olyan teremre van szükség, ahol a tanulók egy vonalban elférnek egymás mellett, és néhány lépést tudnak előretenni; ahol a szerepjátékra alkalmas üres teret, „színpadot” lehet kialakítani; ahol a tanulók körbeülhetnek a záró beszélgetéshez, értékeléshez.

A modul megvalósításához szükséges eszközök: szerepjátékhoz néhány szimbolikus kellék (sál, sapka, kalap, táska, műanyag szatyor, autókulcs stb.); post-it ragasztós papírlapok vagy kréta, tábla, csomagolópapír, filctollak.

Csoportok: a szerepjáték szereplői (több csoport is játszhatja ugyanazt a jelenetet), stáb (rendező, kellékes stb.).

A „Hóakadály” című szerepjáték sok differenciált feladatra alkalmas:

- szerepek, karakterek eljátszása,
- rendezői munka,
- kellékesi feladatok,
- díszlettervezés,
- maszkmesteri feladatok,
- színházi kritikus,
- szociológus-kutató,
- megfigyelők, azaz nézők.

A szerepek, feladatok sokféle intelligenciát, tehetséget mozgósítanak. Valóban testre szabott lehet a feladatmegosztás, és minden tanuló találhat magának olyan tevékenységet, amelyben örömet lel, és amellyel aktívan hozzájárul a csoportmunka sikeréhez.

Fontos a jó, bizalmi hangulat a szerepjáték sikerességéhez. Szerencsés, ha van dramatikus gyakorlatuk a tanulóknak. Ha nincs, akkor már a foglalkozás előtt érdemes apró helyzetgyakorlatokkal előkészíteni.

A modulban a projektszerű feldolgozás dominál, ezért a tevékenységek is jórészt projektszerűen épülnek fel. Egy-egy tevékenység több lépésből áll, amit különálló feladatként is kezelhetünk, de mivel ezek egy-egy nagyobb blokkot kapcsolnak össze, amelyek címének is jelentősége van (lásd I/c Élethelyzetek), a szétesés elkerülése végett ebben a formában szerkesztettük meg.

A II/a feladat megvalósítását megkönnyíti a drámajátékban való jártasság. Amennyiben a tanár úgy érzi, kérjen segítséget gyakorlott kollégától a szerepek kiosztásához, a tervezéshez és az előadás megvalósításához.

Speciális javaslatok az értékeléssel kapcsolatban

Személyes érzékenység figyelembevétele: a téma sajátosságánál fogva több tanulót is érinthet érzékenyen. A szerepjáték alkalmas arra, hogy elbújjon mögé mindenki. A véleménynyilvánítás során legyünk tekintettel a személyes érintettségre. Sokan élnek ma Magyarországon igen nehéz körülmények között.

Értékelésre a közös munka öröme és a tartalmas megbeszélések adnak alkalmat. Az értékelés során érintsük a megvalósítás módját, minőségét; az aktív részvételt; beszéljük meg a sajátos élményeket, a tanulók magukról és az emberekről szerzett új ismereteit.

Az értékelés fókuszja azonban a szegénységgel és a gazdagsággal kapcsolatos attitűdök, értékek, vélemények feldolgozására irányuljon.

A modul mellékletei

Tanári segédletek

P1 – Szükségletek, igények és lehetőségek

P2 – Gazdagság-kincsestár

Tanulói segédletek

D1 – Szerepkártyák (d2)

D2 – Hóakadály (d1)